

ges at være undergivet dansk straffemyndighed efter denne bestemmelse.

Dansk straffemyndighed omfatter endvidere handlinger foretaget i udlandet af personer, der har dansk statsborgerskab eller bopæl i Danmark, jf. straffelovens § 7, stk. 1, (personalprincippet). Hvis handlingen foretages inden for folkeretligt anerkendt statsområde, er det dog en betingelse, at handlingen er strafbar både efter gerningsstedets lov og dansk lov (princippet om dobbelt strafbarhed), og at den pågældende danske straffebestemmelse ikke efter sit gerningsindhold er territorielt begrænset til forhold begået i Danmark. Efter stk. 2 finder bestemmelsen tilsvarende anvendelse på udlandshandlinger begået af en person, der har indfødsret eller bopæl i de andre nordiske lande, og som opholder sig her i landet på påtaletidspunktet.

Hvis der er tale om en handling udført i udlandet af en ansat i et selskab med hjemsted i Danmark, som er ansvarlig for den ansattes handlinger, er spørgsmålet, om lovovertrædelsen/handlingen skal anses for begået i udlandet eller i Danmark.

Efter retspraksis anses en selskabsovertrædelse som udgangspunkt for begået dér, hvor den ansatte begår den handling eller undladelse, som udløser selskabsansvaret, jf. Vestre Landsrets dom refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1987, side 705, og Højesterets dom refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 1995, side 9. De nævnte domme angår imidlertid begge objektivt driftsherreaansvar, hvor der ikke beviseligt forelå et tilregneligt forhold, der kunne stedfæstes til selskabets hjemsted.

Hvis selskabsovertrædelsen udløses af et tilregneligt forhold, der i stedlig henseende kan henføres til selskabets hjemsted, f.eks. i tilfælde, hvor en mangelfuld eller urigtig instruktion har ført til, at ansatte begår en overtrædelse uden for selskabets hjemsted, er det mere usikkert, hvor den lovstridige handling kan og bør anses for begået. I Straffelovrådets betænkning nr. 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar anføres herom:

»Gode grunde, herunder hensynet til en ensartet regel, der finder anvendelse ved selskabsovertrædelser, uanset hvordan overtrædelsen nærmere er begået, kunne tale for at vælge det sted, hvor gerningsindholdet realiseres, som gerningssted. I modsat fald vil det f.eks. kunne blive vanskeligt at afgøre, hvor en selskabs-

overtrædelse skal anses for begået, hvis overtrædelsen skyldes flere fejl, der er begået forskellige steder, f.eks. tilfælde hvor en selskabsovertrædelse må tilskrives mangelfuld instruktion på hjemstedet i kombination med uforsigtighed udvist af en ansat på »gerningsstedet«. På den anden side kan en sådan regel være betænkelig, hvis den afskærer dansk jurisdiktion over for et selskab her i landet i tilfælde, hvor der påviseligt foreligger fejl begået på dansk område. En løsning, der sikrer dansk jurisdiktion i denne type sager, opnås, hvis såvel selskabets hjemsted som det sted, hvor overtrædelsen manifesterer sig, anses som gerningssted.«

Straffelovens almindelige jurisdiktionsregler indebærer, at våbentransport mellem tredjelande, som er kriminaliseret i dansk ret, er undergivet dansk straffemyndighed i medfør af straffelovens § 6 (territorialprincippet), hvis transporten sker på et dansk registreret skib eller fly. Hvis transporten er foranstaltet af et dansk transportfirma med hjemsted i Danmark og foregår med køretøjer eller udenlandsk registrerede skibe/luftfartøjer, er der formentlig dansk straffemyndighed efter straffelovens § 6 for så vidt angår et tilregneligt forhold, der kan stedfæstes til hjemstedet. Et sådant forhold kunne f.eks. være, at aftalen om den ulovlige transport er indgået på hjemstedet, og/eller at instruktion om indgåelse eller gennemførelse af aftalen er afgivet fra hjemstedet.

Sager om transport af våben mellem tredjelande, hvor betingelserne i straffelovens § 6 ikke er opfyldt, kan dog i visse tilfælde behandles af danske domstole, hvis transporten foretages af en person med den fornødne tilknytning til Danmark, jf. straffelovens § 7, stk. 1 (personalprincippet), som er beskrevet nærmere ovenfor.

Straffelovens § 6 og 7 (territorial- og personalprincippet) suppleres af § 8, hvorefter der efter omstændighederne er dansk straffemyndighed i forhold til udlandshandlinger uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme. Det gælder bl.a. i tilfælde, hvor »handlingen er omfattet af en mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning«, jf. § 8, nr. 5.

Formålet med denne bestemmelse, der blev indsat ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, er bl.a. at opfylde – og muliggøre opfyldelse af fremtidige – konventioner eller andre mellemfolkelige afta-